

Program
Wychowawczo –
Profilaktyczny
Szkoły Podstawowej
im. Jana Pawła II
w Kruszu

Krusze 2018

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

Obowiązujący od dnia 1 września 2017r. - opracowany na podstawie:

- **Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej** (art.48, 53, 54, 70,72)
- **Ustawy z dnia 26 stycznia 1982r.** - Karta Nauczyciela / z późniejszymi zmianami/ (zwł. art.6)
- **Ustawy o systemie oświaty z dnia 7.09.1991 r.** /z późniejszymi zmianami/(zwł. preambuły)
- **Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r.** – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 26, art. 84 ust. 2 pkt 1 i ust. 3.
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r.** w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego (obowiązującego od dnia 1 września 2002 r.) z późn. zmianami
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 grudnia 2008 r.** w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r.** w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, (Dz.U. z dnia 28 sierpnia 2015 r. poz. 1249)
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.** w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356)
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r.** w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r.** w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1569)
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r.** w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1654)
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2017 r.** w sprawie szczegółowego sposobu realizacji w szkołach środków towarzyszących o charakterze edukacyjnym, które służą prawidłowej realizacji programu dla szkół oraz upowszechniają wśród dzieci zdrowe nawyki żywieniowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 1659)

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U.poz. 214) i § 6 ust. 2 oraz § 7 ust. 7 i 8 cytowanego powyżej rozporządzenia
- **Statutu Szkoły**

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

Spis treści:

Wstęp	str.6
Rozdział I: Strategie działania	str.8
I.1. Misja Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kruszu	
I.2. Umożliwienie pełnego rozwoju Osoby ludzkiej w wymiarze życia duchowego, społecznego, intelektualnego, fizycznego i emocjonalnego	
I.3. Działania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki	
Rozdział II: Cele i zadania wychowawcze	str.17
II.1. Cele działań wychowawczo – profilaktycznych	
II.2. Zadania wychowawczo – profilaktyczne szkoły	
II.3.1. Zadania wychowawcy klasy	
II.3.2. Podstawowe powinności wychowawcy	
II.3.3. Uprawnienia - odpowiedzialność wychowawcy	
Rozdział III: Wartości programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły	str.21
III.1. Założenia	
III.2. Podstawa aksjologiczna Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły	
III.2.1. Etapy procesu wychowania ku wartościom po stronie nauczyciela	
III.2.2. Etapy procesu wychowania ku wartościom po stronie ucznia	
Rozdział IV: Metody i środki wychowania	str.24
IV.1. Metody wychowawcze	
IV.2. Środki wychowawcze	
IV.3. Formy wychowania	
Rozdział V: Podmioty realizujące i odpowiedzialne za organizację konkretnych działań, przewidywane i uzyskane efekty	str.26
V.1. Działalność wychowawcza szkoły	
V.2. Działalność profilaktyczna szkoły	
V.3. Nadzór pedagogiczny	
V.4. Rada Rodziców	

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

V.5. Nauczyciel

V.6. Oddział klasowy i nauczyciel wychowawca

Rozdział VI: Metody ewaluacji.....str.30

Wstęp

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał; umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich” [Jan Paweł II – Patron Szkoły].

Warunkiem odpowiedzialnego i sprawnego funkcjonowania ucznia we współczesnym świecie jest powiązanie procesu kształcenia z wychowaniem oraz profilaktyką. Dopiero integralny proces wychowania, kształcenia i stosownych działań profilaktycznych przyspiesza rozwój osobowości, pozwala na przyswojenie podstawowych wartości: prawdy, dobra, piękna, sprawiedliwości, miłości i solidarności, godności, rozumności – mądrości, wolności, odpowiedzialności, zdolności do miłości i transcendencji oraz stwarzania możliwości racjonalnego i harmonijnego rozwoju. Istotnym zadaniem edukacyjnym jest wspomaganie młodych ludzi w poznaniu tych wartości oraz w ich urzeczywistnianiu. Dlatego ogromne znaczenie w planowaniu i wypełnianiu zadań szkoły ma tworzenie i realizowanie programu wychowawczo - profilaktycznego. Pracę wychowawczą w naszej szkole będziemy realizować zgodnie ze słowami Jana Pawła II: „Prawda, Życie, Miłość to Bóg”. W myśl tego hasła będziemy promować chrześcijański system wartości i kształtować dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra, piękna w świecie z poszanowaniem innych przekonań i wyznań religijnych.

Wspólnotę szkolną tworzą uczniowie i ich rodzice, nauczyciele oraz pracownicy szkoły. Budowanie wspólnoty wymaga stałego wysiłku każdej osoby. Rzeczywistym wymiarem „ducha miłości” jest postawa otwarcia się na drugiego człowieka (zarówno w relacjach nauczyciel-uczeń, jak również rodzic-nauczyciel i uczeń-uczeń). Wychowanie w duchu miłości oznacza pokazywanie uczniom takiego korzystania z własnej wolności, aby potrafili odróżnić dobro od zła i aby zawsze mieli na względzie skutek swojego działania, jakim powinno być „**dobro moralne**”.

Szkoła pełni istotną funkcję chroniącą uczniów przed niepożądanymi zachowaniami. Współuczestniczy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Buduje dobre relacje wśród grup rówieśniczych oraz pozytywne relacje na bazie interakcji zachodzących między uczniami oraz nauczycielami. Współtworzy klimat umożliwiający wspólne podejmowanie decyzji wraz z dorosłymi, dotyczących ich wpływu na życie szkoły, tak, aby poczuli się integracyjną częścią wspólnoty szkolnej, otwartej i tolerancyjnej na inne kultury i religie. Szkoła zapewnia uczniom bezpieczeństwo i stara się eliminować niepożądane zachowania i rozwiązywać sporne sytuacje wychowawcze. Tworzy warunki sprzyjające i promujące edukację, prowadzące ucznia do zamierzonego celu (sukcesu), co prowadzi do progresu jego rozwoju intelektualnego, społecznego, duchowego, fizycznego, emocjonalnego oraz promocji zdrowego stylu życia. Zapobiega agresji, dyskryminacji, nietolerancji. Dbą o budowanie wzajemnego zaufania.

Istotnym założeniem programu wychowawczo - profilaktycznego naszej szkoły jest ścisła współpraca szkoły i rodziców (prawnych opiekunów), którzy to przecież jako pierwsi przekazują swoim dzieciom najważniejsze wartości życia. Rodzice mają pierwsze i podstawowe prawo do wychowania swoich dzieci. Podejmowanie trudu wychowania razem ze szkołą oraz jednoczesnych wspólnych działań jest niezmiernie ważne ze względu na dobro dzieci.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

W programie wychowawczo–profilaktycznym zawarte są treści wzmacniające wartości witalne: zdrowie, ruch, dieta, wypoczynek, wartości geograficzno-klimatyczne; wartości materialne oraz wartości hedonistyczne: wolność, zabawa; wartości poznawcze: wiedza, nauka, mądrość, odkrywczość, twórczość; promowane będą wartości nauki, stanowiące czynniki rozwoju myślenia, wyobraźni, pamięci, uwagi.

Wzmacniane będą wartości podstawowe, do których należą: Ojczyzna, naród, Kościół, patriotyzm, niepodległość, praworządność, tradycja narodowa, prawa człowieka, godność człowieka, wolność, pokój, tolerancja, sprawiedliwość, równość społeczna, zabezpieczenie społeczne, demokracja, solidarność, stanowiące fundament porozumienia i działania społecznego.

W programie wychowawczo–profilaktycznym szkoły znajdują się treści kształtujące: wartości osobowe wychowanków – dotyczące życia codziennego, które stanowią zdrowie, rodzina, szczęście rodzinne, dom, wspólnota, sumienność, uczciwość, honor, odpowiedzialność, posłuszeństwo, opanowanie, cierpliwość, odwaga, koleżeństwo, etc.; wartości zawarte w wytworach kultury wyższej – sztuce, poezji, muzyce, plastyce, a także wartości określające kulturę narodu, zawierające się w tradycjach narodowych, pamięci historycznej oraz kulturze ludowej.

Program wychowawczo - profilaktyczny uchwała Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną. Realizacja programu wychowawczo - profilaktycznego jest możliwa jedynie przy świadomym wolnym udziale wszystkich uczestników tego procesu, uczniów, ich rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Nie może być on nikomu narzucony, ponieważ wymaga od każdego z nas nieustannego samowychowania i samokształcenia, odbywa się w atmosferze miłości, zgodnie z prawdą.

Wychowanie obejmuje całe środowisko: dom rodzinny ucznia, szkołę, pracę, miejsca rozrywki, środki masowego przekazu itd. Każde z tych środowisk intensywnie oddziałuje na niego i stwarza możliwość dynamicznego współdziałania, a to współdziałanie jest jednocześnie wychowaniem. Szkoła staje się jednym z głównych wychowawców, organizuje między podmiotami wychowawczymi pola oddziaływań, zachowując swoje kompetencje i odpowiedzialność. Bardzo istotnym obszarem oddziaływań na rzecz wychowania jest także współpraca z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły, z samorządem lokalnym, organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami środowisk lokalnych. Istotny czynnik programu stanowią działania profilaktyczne wynikające z potrzeb szkoły w danej sytuacji problemowej i współpraca w tym zakresie z instytucjami bądź osobami odpowiednich służb (pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny).

Rozdział I. Strategie działania

I.1. Misja Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kruszu:

„Musicie od siebie wymagać nawet gdyby inni od was nie wymagali” [Jan Paweł II]

Nasza szkoła jest wspólnotą, której wszyscy członkowie są jednakowo ważni, a zasada partnerstwa stanowi podstawę wszystkich naszych działań.

Głównym celem naszej pracy dydaktyczno - wychowawczej jest kształtowanie takich postaw u dzieci i młodzieży, które mogą być wzorem do naśladowania, postaw wzajemnego szacunku, przyjaźni, wzajemnej bezinteresownej pomocy, tolerancji, koleżeństwa.

W wyniku dziewięcioletniego pobytu w naszej szkole, uczeń nabywa wiedzę i umiejętności niezbędne do powodzenia w dalszym życiu. Jest on uczciwy, nie kłamie, szanuje swoją i cudzą własność, potrafi twórczo rozwiązywać różnorodne problemy, jest zaangażowany w życie środowiska. Wszechstronny rozwój ucznia jest wspierany przez nauczycieli, którzy stawiają swym wychowankom wysokie wymagania, prowadzą działalność opiekuńczą, wychowawczą i edukacyjną w oparciu o zasady etyczne i ideały patriotyczne.

Pracę wychowawczą w naszej szkole będziemy realizować zgodnie ze słowami Jana Pawła II: *„Prawda, Życie, Miłość to Bóg”*. W myśl tego hasła będziemy promować chrześcijański system wartości i kształtować dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra piękną w świecie.

Będziemy również prowadzić szeroki zakres działań lekcyjnych i pozalekcyjnych, dzięki którym nasi uczniowie zdobędą wiedzę i umiejętności pozwalające sprostać wyzwaniom dorosłego życia.

W naszej pracy wychowawczej będziemy dążyć do tego, ażeby absolwent szkoły bardziej był, a nie tylko miał, umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich.

W realizacji celów szkoły współuczestniczą wszyscy pracownicy szkoły oraz rodzice, którzy przyczyniają się do rozwoju własnego dziecka i angażują w kształtowanie wizerunku placówki. Wspólnie dbamy o to, aby nasza szkoła była miejscem bezpiecznym zarówno dla uczniów jak i pracowników.

Indywidualne traktowanie każdego ucznia, wysokie wymagania i otwartość na jego potrzeby oraz potrzeby rodziców, bardzo dobry klimat współpracy powodują, że absolwenci naszej szkoły są przygotowani do dalszej nauki.

Szkoła będzie dbała o wykształcenie Polaka o dużym zasobie wiedzy, otwartego na świat, otaczającą go rzeczywistość, kochającego swoją rodzinę, szanującego swój kraj, tradycje i symbole narodowe oraz swoją „małą ojczyznę”.

I.2. Umożliwienie pełnego rozwoju Osoby ludzkiej w wymiarze życia duchowego, społecznego, intelektualnego, fizycznego i emocjonalnego

W wymiarze rozwoju duchowego:

1). Ukazywanie sylwetki Patrona szkoły Jana Pawła II jako wzorca osobowego:

1. Przygotowanie i uczestnictwo w Dniach Patrona szkoły,
2. Zapoznanie z życiorysem i naukami Jana Pawła II podczas lekcji wychowawczych,
3. Uczestniczenie w wydarzeniach, uroczystościach, konkursach organizowanych przez Rodzinę Szkół im. Jana Pawła II,
4. Uczestniczenie w mszach św. związanych z rocznicami upamiętniającymi pontyfikat Jana Pawła II oraz lokalnymi świętami patriotycznymi,
5. Uroczystości szkolne upamiętniające ważne wydarzenia z życia i pontyfikatu Jana Pawła II: wybór Karola Wojtyły na papieża, Dzień imienin Patrona, rocznica śmierci Jana Pawła II, Dzień urodzin Patrona.

2). Przygotowanie do udziału w rekolekcjach adwentowych i wielkopostnych;

3). Przygotowanie uczniów do przeżycia Świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy oraz budowanie wspólnoty społeczności szkolnej:

1. Wspólne przygotowanie i udział w Szkolnej Wieczery Wigilijnej,
2. Organizowanie Śniadania Wielkanocnego.

W wymiarze rozwoju społecznego:

1). Rozwijanie więzi rodzinnych poprzez organizowanie uroczystości szkolnych:

1. Szkolna Zabawa Noworoczna,
2. Święto Rodziny: (Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Dziecka),
3. Dzień Babci i Dziadka,
4. Bieg Cichociemnych.

2). Ukazywanie znaczenia rodziny w życiu podczas lekcji wychowania do życia w rodzinie, lekcji wychowawczych oraz w kształceniu zintegrowanym;

3). Rozbudzanie więzi społecznych, kształtowanie umiejętności interpersonalnych i współpracy;

1. Bieg Cichociemnych,
2. Organizacja klasowych i szkolnych rozgrywek sportowych.

4). Wdrażanie do samorządności i odpowiedzialności za swoje decyzje i postępowanie:

1. Samorządność klas i organizacji uczniowskich – samorzady klasowe, Samorząd Szkolny;
2. Samoocena własnego zachowania i ocena zachowania kolegów poprzez procedury wystawiania ocen z zachowania;
3. Aktywność organizacyjna poprzez organizowanie imprez klasowych: Andrzejki, dyskoteki, wycieczki, rozgrywki sportowe itp.;
4. Zaangażowanie w redagowanie internetowej gazetki sportowej: „Kruszewski Sport”;

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

---

5. Klasyfikacje „Sportowiec Roku” i „Champions Class”.

5). Inicjowanie działań społecznych, odruchów serca i ofiarnej pomocy dla innych ludzi:

1. Udział w akcjach typu: „Góra grosza”, „Dzieło Nowego Tysiąclecia” lub innych akcjach charytatywnych;
2. Udział w pracach społecznie użytecznych np. sprzątanie boisk, porządkowanie sal lekcyjnych, trawników, dbałość o wystrój sal lekcyjnych;
3. Pomoc koleżeńska w nauce.

6). Kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu

1. podczas organizacji uroczystości szkolnych:

a). Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,

b). Święto Szkoły,

c). Dzień Patrona,

d). Święto Niepodległości,

e). Święto Konstytucji 3 – ego Maja i Święta Flagi Rzeczypospolitej Polskiej,

f). Bieg Cichociemnych,

g). Uroczyste zakończenie Roku Szkolnego,

2. poprzez pielęgnowanie ceremoniału szkolnego.

Szkoła posiada sztandar oraz własny ceremoniał, który jest stosowany podczas uroczystości szkolnych: rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, Święta szkoły i obejmuje:

a). Uroczyste ślubowanie uczniów na sztandar szkoły podczas Ślubowania Pierwszoklasistów,

b). Uroczyste przyrzeczenie absolwentów szkoły na sztandar szkoły podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego,

c). Opieka nad pomnikiem Patrona szkoły oraz miejscem pamięci,

d). Uroczyste przekazanie Sztandaru Szkoły przez absolwentów uczniom klasy VII, podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego,

e). Ukazywanie elementów polskiego dziedzictwa w literaturze, sztuce, kulturze,

f). Organizowanie wycieczek krajoznawczych poświęconych poznawaniu źródeł państwa polskiego,

g). Zapoznanie uczniów ze znaczeniem symboliki i gestów związanych ze sztandarem.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

---

7).Kształtowanie postawy poszanowania kultur i tradycji innych narodów m. in. poprzez podejmowanie działań z obszaru wielokulturowości.

1. Idee olimpijskie dotyczące zarówno starożytnych, jak i nowożytnych igrzysk olimpijskich.

8).Przygotowanie do czynnego uczestnictwa w kulturze, do różnych form spędzania wolnego czasu.

1. Wykorzystanie biblioteki do kształtowania zainteresowań czytelniczych: lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze.

2. Uczestnictwo uczniów w kołach zainteresowań: tanecznym, instrumentalnym, chórkę szkolnym, sportowym i innych.

3. Organizowanie wyjazdów do teatru, muzeum, kina itp.

4. Uczestnictwo uczniów w konkursach plastycznych, recytatorskich, muzycznych itp.

5. Organizowanie klasowych imprez sportowo – rekreacyjnych.

6. Udział w zawodach sportowych.

7. Uczestnictwo uczniów w projektach edukacyjnych.

8. Uczestnictwo i pomoc przy organizacji Biegu Cichociemnych.

9).Wpajanie uczniom zasad kulturalnego zachowania się, kultury życia codziennego, przygotowanie ich do pracy i obowiązków, rozbudzanie szacunku do ludzkiej pracy i jej wytworów.

1. Zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami,

2. Nauka systematycznej i wytrwałej pracy,

3. Ukazywanie wzorców osobowych (w literaturze, kulturze, filmie, polityce, sporcie, w działalności społecznej i środowisku lokalnym).

4. Angażowanie uczniów do planowania i organizowania uroczystości klasowych, szkolnych,

5. Klasyfikacje sportowe całoroczne,

6. Pełnienie roli dyżurnych klasowych,

7. Budzenie odpowiedzialności za siebie i innych,

8. Motywowanie uczniów we współpracy z rodzicami do pracy nad sobą,

9. Kształtowanie szacunku do drugiej osoby,

10. Kształtowanie wrażliwości wobec osób starszych, niepełnosprawnych i chorych,

11. Strój ucznia winien być schludny i skromny,

12. Zapoznanie uczniów z dyrektywami postępowania w sytuacjach kryzysowych,

13. Kształtowanie właściwych relacji na linii: uczeń – nauczyciel,

14. Eliminowanie postaw roszczeniowych uczniów.

W wymiarze rozwoju intelektualnego:

1). Rozwój zainteresowań uczniów poprzez udział w kołach zainteresowań.

2). Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym poprzez stwarzanie warunków do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystania informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- 3). Wykorzystanie w pracy dydaktyczno – wychowawczej metod, które kształtują zdolność myślenia refleksyjnego bez stereotypów.
- 4). Wychowanie uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów.
- 5). Redagowanie gazetki szkolnej „Kruszewski Sport”

W wymiarze rozwoju fizycznego:

Działania w tym zakresie są ściśle związane z profilaktyką. Dotyczą szczególnie edukacji zdrowotnej, której celem jest kształtowanie u uczniów nawyku dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu i zawierają następujące zadania:

- 1). Tworzenie przyjaznej atmosfery i poczucia bezpieczeństwa ucznia na terenie szkoły.
- 2). Rozwijanie umiejętności społecznych, emocjonalnych i życiowych uczniów.
- 3). Zapobieganie agresji i przemocy.
- 4). Przybliżenie uczniom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.
- 5). Opóźnienie inicjacji alkoholowej.
- 6). Kształtowanie zdrowego stylu życia.
- 7). Współpraca z domem rodzinnym.
- 8). Zapewnienie efektywnej i dostępnej pomocy psychologiczno – pedagogicznej świadczonej w szkole i placówkach.
- 9). Wpajanie zasad umiejętnego korzystania z dóbr przyrody bez jej degradacji i bezmyślnego niszczenia mienia:
  1. Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych i ekologicznych (konkursy, udział w projektach ekologicznych);
  2. Organizowanie obchodów Święta Ziemi;
  3. Organizowanie zbiórki surowców wtórnych (makulatura);
  4. Organizowanie wycieczek przyrodniczych;
  5. Zapoznanie z literaturą przyrodniczą i ekologiczną (wystawy książek, czasopism, itp.);
  6. Inicjowanie działań na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego poprzez np. udział w akcji „Sprzątanie świata” oraz realizację projektów ekologicznych;
  7. Współpraca z Kołem Łowieckim „Przepiórka” w Radzyminie;
- 10). Współpraca rodziców, szkoły i środowiska lokalnego:
  1. Bieg Cichociemnych.

W wymiarze rozwoju emocjonalnego:

Działania prowadzone w sferze wymiaru emocjonalnego związane będą ze sferą poznawczą własnej osoby. Uczeń będzie kształtował własny światopogląd oparty na zdobytej wiedzy. Będzie poznawał i próbował wytyczyć własną drogę rozwoju w oparciu o zainteresowania. Umiejętność ta, ma wspomóc wychowanka w zaplanowaniu drogi dalszej kariery (wybór szkoły, przyszłego zawodu, etc.). Wychowanek będzie starał się zrozumieć zależność wieku i rozwoju cech osobowych.:

- 1). Rola i wpływ przyjaciół, środowiska rówieśniczego, grup formalnych i nieformalnych,

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- 2). Pogadanki dotyczące stanów emocjonalnych, w tym stresu – mającego destrukcyjny wpływ na życie człowieka,
- 3). Tworzenie warunków ku realizacji i spełniania zainteresowań wychowanków,
- 4). Dymorfizm płciowy (różnice w cielesności kobiet i mężczyzn, jako rzecz naturalna),
- 5). Diagnoza i pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, rola umiejętności prowadzenia dialogu i rozwiązywania problemów, których rozwiązywanie jest elementem doskonalenia własnej osoby, na bazie zdobywanego doświadczenia,
- 6). Poznanie instytucje i rodzaje pomocy, których udzielają w skrajnych przypadkach,
- 7). Poznawania samych siebie (własnych mocnych i słabych stron), zależności rządzących światem.

Cele z tego zakresu będą realizowane poprzez następujące działania:

1. Tworzenie dokumentów regulujących pracę szkoły.
2. Spotkania z rodzicami.
3. Indywidualne konsultacje z wychowawcami i nauczycielami.
4. Szkolenia, warsztaty wspomagające realizację procesów wychowania i działań profilaktycznych.
5. Czynny udział rodziców w imprezach i uroczystościach szkolnych.
6. Udział w wycieczkach szkolnych i imprezach kulturalnych organizowanych przez szkołę, współpraca przy ich organizowaniu.
7. Udział władz lokalnych w uroczystościach szkolnych.
8. Spotkania z Policją dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego, przeciwdziałaniu agresji, cyber-przemocy, środkom uzależniającym i innych działań przestępczych.
9. Organizowanie pomocy uczniom przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu poprzez współpracę z placówkami oświatowo – opiekuńczymi (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna).
10. Organizacja pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej poprzez współpracę z GOPS w Klembowie.
11. Zabiegi profilaktyczne zwiększające świadomość uczniów w zakresie środków uzależniających (alkohol, papierosy, narkotyki).

I.3. Działania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki

1). Tworzenie przyjaznej atmosfery i poczucia bezpieczeństwa ucznia na terenie szkoły.

1. Budowanie powszechnej świadomości wpływu klimatu społecznego na postawy i zachowania uczniów.
2. Promowanie szkoły bez takich zjawisk, jak: przemoc, używki, wagary i nietolerancja.
3. Natychmiastowa reakcja na zachowania agresywne.
4. Wzmacnianie więzi koleżeńskich poprzez wykorzystanie integracyjnych metod pracy, zachęcanie do wspólnego działania.

2). Rozwijanie umiejętności społecznych, emocjonalnych i życiowych uczniów.

1. Budowanie realistycznej samooceny, poczucia własnej wartości i szacunku dla innych.
2. Wyposażenie uczniów w umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie ze stresem, samopoznania i kontroli emocjonalnej.
3. Realizacja projektu profilaktycznego w klasach IV-VIII, rozwijającego więzi między członkami społeczności szkolnej.

3). Zapobieganie agresji i przemocy

1. Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów.
2. Kształtowanie postawy asertywności jako alternatywy zachowania agresywnego.
  - a). Nauka rozpoznawania zachowania uległego, agresywnego i asertywnego poprzez pracę w grupach, scenki dramatyczne,
  - b). Symulacje sytuacji domowych, szkolnych i pozaszkolnych pomagających w odegraniu ról asertywnych.
3. Udział uczniów w spektaklach teatryków profilaktycznych, prelekcjach.

4). Przybliżenie uczniom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.

1. Celem realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego w klasach I – III jest wyposażenie dzieci w umiejętności rozpoznania niebezpieczeństwa i odpowiedniego reagowania w sytuacjach zagrożenia, uczenie dystansu do osób nieznajomych, które mogą zagrażać zdrowiu i bezpieczeństwu:
  - a) dostarczenie uczniom podstawowej wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych,
  - b) kształtowanie troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi,
  - c) kształtowanie postawy dystansu w relacjach z osobami nieznajomymi,
  - d) nauka współpracy jako formy zapobiegającej zachowaniom agresywnym,
  - e) wzmacnianie pozytywnego obrazu własnej osoby,
  - f) rozwijanie samodzielnego i twórczego myślenia,
  - g) rozwijanie u uczniów postawy szacunku i zaufania w stosunku do szkolnego personelu pedagogicznego i technicznego jako osób mogących udzielić wsparcia w problemach występujących na terenie szkoły,
  - h) rozwijanie współpracy z rodzicami.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

---

2. Udział uczniów w spektaklach teatrzyków profilaktycznych, prelekcjach.

5). Opóźnienie inicjacji alkoholowej

1. Realizacja programów profilaktycznych opóźniających między innymi inicjację alkoholową na poziomie klas IV – VIII:
  - a) prawdy i mity na temat alkoholu,
  - b) wpływ środków masowego przekazu na temat przekonań dotyczących alkoholu,
  - c) rodzaje presji rówieśniczej i sposoby radzenia sobie z naciskami,
  - d) powody, dla których młodzi ludzie sięgają po alkohol oraz konsekwencje picia w młodym wieku.
2. Udział uczniów w spektaklach teatrzyków profilaktycznych, prelekcjach.

6). Kształtowanie zdrowego stylu życia

1. Realizacja wczesnej profilaktyki przemocy i uzależnienia od TV, Internetu i gier komputerowych w ramach programu profilaktycznego:
  - a) przeciwdziałanie naśladowaniu zachowań agresywnych, proponowanych przez TV i gry komputerowe;
  - b) diagnoza form spędzania czasu wolnego przez uczniów w kontekście ich pragnień i potrzeb;
  - c) wzrost motywacji i kreatywności w zakresie sposobów spędzania czasu wolnego;
  - d) poznawanie i ćwiczenie form wyrażania własnych myśli, odczuć, itp.;
  - e) integracja klasy i nauka współpracy;
2. Lekcje tematyczne dotyczące aktywnego i bezpiecznego wypoczynku w czasie wolnym od zajęć.
3. Udział uczniów w kołach zainteresowań.
4. Udział uczniów w spektaklach teatrzyków profilaktycznych, prelekcjach.
5. Udział uczniów w wycieczkach szkolnych.
6. Udział uczniów w konkursach o tematyce profilaktycznej, np. „Warzywa i owoce są na 5”
7. Udział uczniów w działaniach profilaktycznych przeciwdziałających próchnicy (raz w miesiącu szczotkowanie zębów podczas wizyty pielęgniarki szkolnej).
8. Udział uczniów w konkursach rozwijających ich zainteresowania.

7). Współpraca z domem rodzinnym

1. Pomoc rodzinie w prawidłowym pełnieniu funkcji wychowawczo – profilaktycznej:
  - a) Stały kontakt z wychowawcą klasowym i bieżące rozwiązywanie problemów,
  - b) Pedagogizacja rodziców,
  - c) Włączenie rodziców w realizację programów profilaktycznych,
  - d) Zachęta do kultywowania, odnowienia lub tworzenia tradycji rodzinnych poprzez zaproszenie do udziału w uroczystościach szkolnych.

Sytuacje wychowawcze, które mają miejsce w szkole rozwiązywane są natychmiast poprzez dialog na linii: uczeń – rodzic – nauczyciel – wychowawca – dyrektor. Powstałe problemy wychowawcze wskazują potrzebę doboru odpowiednich treści wychowawczych, a także

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

---

podjęciu stosownych działań profilaktycznych, aby wyeliminować bądź zminimalizować zagrożenia w danym obszarze w przyszłości. Wnioski z podjętych działań na bazie rekomendacji prowadzą do ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego i modyfikacji podejmowanych działań, które z kolei prowadzą do zwiększenia bezpieczeństwa w szkole.

Szkoła pełni istotną funkcję chroniącą uczniów przed niepożądanymi zachowaniami. Współuczestniczy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Buduje dobre relacje wśród grup rówieśniczych oraz pozytywne relacje na bazie interakcji zachodzących między uczniami oraz nauczycielami. Współtworzy klimat umożliwiający wspólne podejmowanie decyzji wraz z dorosłymi, dotyczących ich wpływu na życie szkoły, tak, aby poczuli się integracyjną częścią wspólnoty szkolnej, otwartej i tolerancyjnej na inne kultury i religie. Szkoła zapewnia uczniom bezpieczeństwo i stara się eliminować niepożądane zachowania i rozwiązywać sporne sytuacje wychowawcze. Tworzy warunki sprzyjające i promujące edukację, prowadzące ucznia do zamierzonego celu (sukcesu), co prowadzi do progresu jego rozwoju intelektualnego, społecznego, duchowego, fizycznego, emocjonalnego oraz promocji zdrowego stylu życia. Zapobiega agresji, dyskryminacji, nietolerancji. Dbą o budowanie wzajemnego zaufania.

Bardzo ważny czynnik chroniący stanowi przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo. Informacje dotyczące zagrożeń płynących ze środowiska lokalnego i rówieśniczego podlegają diagnozie, a w konsekwencji podjęciu stosownych działań w stosunku do rangi sytuacji wychowawczej.

Rozdział II. Cele i zadania wychowawcze

Nadrzędny cel wychowania: Integralny rozwój i osiągnięcie przez wychowanka pełni człowieczeństwa

II.1. Cele działań wychowawczo - profilaktycznych

- 1). Wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane działaniami z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży;
- 2). Wzmacnianie jednostki oraz budowanie jej odporności w celu ułatwienia jej radzenia sobie z wyzwaniami codziennego życia;
- 3). Kształtowanie kompetencji międzykulturowych;
- 4). Rozwój systemu wartości, pozytywnych postaw, kompetencji oraz umiejętności niezbędnych dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży w czterech sferach:
  1. fizycznej (rozwój biologiczny),
  2. psychicznej (rozwój poznawczy i emocjonalny),
  3. społecznej,
  4. aksjologicznej (rozwój moralny);
- 5). Wspieranie czynników chroniących – zarówno poprzez rozwijanie zasobów wewnętrznych, jak zewnętrznych, wzmacniające odporność uczniów na działanie czynników ryzyka;
- 6). Promocja zdrowia;
- 7). Kształtowanie postaw społecznych;
- 8). W zakresie kultury – wartości, normy, wzory zachowań;
- 9). W zakresie bezpieczeństwa – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych);
- 10). Działania profilaktyczne wynikające z aktualnych potrzeb szkoły.

II.2. Zadania wychowawczo – profilaktyczne szkoły

Zadania, jakie stawia sobie szkoła, są jednocześnie wielkim wyzwaniem dla nauczycieli i wychowawców. Wymagają one nie tylko pełnego zaangażowania, solidności w wykonaniu swoich obowiązków, pracy nad sobą, ale także uczynieniem daru z samego siebie.

Zadania te można określić następująco:

- 1). Stworzenie wspólnoty i atmosfery dialogu
- 2). Umożliwienie pełnego rozwoju Osoby ludzkiej w wymiarze życia duchowego, społecznego, intelektualnego, fizycznego i emocjonalnego:

1. W wymiarze życia duchowego:

- a) pomoc w odkrywaniu przez uczniów fundamentalnych wartości życia ludzkiego,
- b) wyrabianie umiejętności oceny własnych zachowań,
- c) wychowywanie w duchu poszanowania godności każdego człowieka, jego pracy,
- d) kształtowanie właściwego stosunku do dóbr materialnych,
- e) osoba Patrona Szkoły – Jana Pawła II,
- f) kształtowanie wrażliwości na krzywdę drugiego człowieka.

2. W wymiarze życia społecznego:

- a) wychowanie w duchu troski i bezinteresownej służby wobec drugiego człowieka,
- b) uwrażliwienie na potrzeby innych ludzi (działania na rzecz innych),
- c) kształtowanie poczucia odpowiedzialności za rodzinę, klasę, szkołę, naród,
- d) budowanie wspólnotowego charakteru klasy, relacji opartych na zasadzie wzajemnego zaufania,
- e) kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich (przekazywanie wiedzy dotyczącej historii i dziedzictwa kulturowego naszego narodu),
- f) kształtowanie wrażliwości na równość szans bez względu na płeć, rasę, wyznanie, status materialny,
- g) podejmowanie aktywnych działań na rzecz dobra wspólnego,
- h) darzeniem szacunkiem drugiego człowieka, w szczególności osób starszych i chorych.

3. W wymiarze rozwoju intelektualnego:

- a) pobudzanie właściwej motywacji do nauki i samorozwoju we współpracy z rodzicami,
- b) rozwijanie umiejętności przyswajania wiedzy, a także samodzielnego poszukiwania informacji o świecie,
- c) kształtowanie zdolności myślenia refleksyjnego,
- d) wdrażanie do systematyczności i efektywności w działaniach,
- e) pobudzanie do krytycznej oceny rzeczywistości, tego co niesie ze sobą świat współczesny i kultura masowa.

4. W wymiarze rozwoju fizycznego:

- a) wychowanie do aktywnego stylu życia,
- b) doskonalenie aktywności fizycznej,
- c) przełamywanie własnych słabości,
- d) wyrabianie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych,
- e) kształtowanie ducha zdrowej rywalizacji (umiejętności wygrywania, przegrywania, pogodzenia się z porażką),

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- f) harmonijny rozwój fizyczny,
- g) profilaktyka powstawania wad postawy,
- h) bezpieczne i aktywne gospodarowanie czasem wolnym.

5. W wymiarze rozwoju emocjonalnego:

- a) wychowanie do aktywnego stylu życia i świadomej dbałości o własne zdrowie,
- b) obserwacja zmian własnego ciała pod wpływem wzrastania i zaakceptowanie ich,
- c) poznawanie sfery biologicznej, psychicznej, duchowej i fizycznej,
- d) przełamywanie własnych słabości,
- e) wyrabianie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych.

W procesie wychowania szkoła kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawczą, kreatywność, przedsiębiorczość, kulturę osobistą, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej.

3). Współpraca rodziców i szkoły na płaszczyźnie dydaktycznej, wychowawczej i profilaktycznej.

„Rodzina jest pierwszą i podstawową szkołą społeczeństwa: w niej jako we wspólnocie miłości, uczynienie z siebie daru jest prawem nadającym kierunek i warunkującym wzrost” – (Ojciec Święty Jan Paweł II Adhortacja „...Familiaris consortio”). Powyższe słowa oddają znaczenie i rolę, jaką w wychowaniu dziecka odgrywa rodzina. Szkoła ma znaczenie drugoplanowe: kontynuuje zaczęta przez rodziców pracę oraz wspiera ich w działaniach wychowawczych. Dlatego też współpraca rodziców i szkoły ma tak wielką wagę. Współpraca ta opiera się na wzajemnym zaufaniu i dotyczy każdego aspektu rozwoju dziecka.

- 4). Tworzenie przyjaznej atmosfery i poczucia bezpieczeństwa ucznia na terenie szkoły.
- 5). Rozwijanie umiejętności społecznych, emocjonalnych i życiowych uczniów.
- 6). Zapobieganie agresji i przemocy.
- 7). Przybliżenie uczniom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych i sposobów przeciwdziałania.
- 8). Przekazanie informacji na temat instytucji i osób udzielających pomocy.
- 9). Opóźnienie inicjacji alkoholowej.
- 10). Kształtowanie zdrowego stylu życia.
- 11). Zapewnienie efektywnej i dostępnej pomocy psychologiczno – pedagogicznej świadczonej w szkole i placówkach.

II.3.1. Zadania wychowawcy klasy

- 1) Programowanie i organizowanie procesu wychowania w klasie, zgodnie z Programem Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły, a w szczególności:
  1. tworzenie warunków rozwoju uczniów, przygotowanie do życia w rodzinie, zespole i społeczeństwie,
  2. rozwiązywanie ewentualnych konfliktów w zespole,
  3. integracja zespołu.
- 2) Współdziałanie z nauczycielami uczącymi w klasie, koordynowanie ich działań wychowawczych zapisanych w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły.
- 3) Organizowanie indywidualnej opieki nad uczniami z trudnościami.

II.3.2. Podstawowe powinności wychowawcy, to:

- 1) Zapewnienie uczniom i ich rodzicom wszechstronnej informacji na temat wymagań stawianych przez szkołę, podejmowanych przez nią oraz osiągnięć uczniów.
- 2) Współdziałanie z podmiotami funkcjonującymi w szkole w celu uzyskania wszechstronnej pomocy dla swoich uczniów i doradztwa dla ich rodziców.
- 3) Prawidłowe prowadzenie dokumentacji klasy i każdego ucznia.
- 4) Wspomaganie zespołu uczniowskiego, w razie potrzeby inspirowanie i kierowanie realizacją podjętych działań.

II.3.3. Uprawnienia - odpowiedzialność wychowawcy:

- 1) Współdecyduje z samorządem klasy, z rodzicami uczniów o programie wychowawczym swojej klasy, o planie działań wychowawczych na rok szkolny lub etap edukacyjny.
- 2) Ustala ocenę z zachowania swoich uczniów.
- 3) Wnosi o rozwiązywanie problemów zdrowotnych, psychospołecznych i materialnych swoich wychowanków do dyrekcji szkoły.
- 4) Realizuje przewidziany dla swojej klasy program lekcji do dyspozycji wychowawcy klasowego.

Rozdział III. Wartości Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły

III.1. Założenia:

- Wychowanka należy traktować jako integralną całość. Stąd wynika praktyczny wniosek: oddziaływania wychowawcze powinny mieć charakter integralny, docierać do wszystkich stron osobowych, by rozwijać w wychowankach zdolność do integracji myśli, czynów, słów, dawać pełną wizję świata i osoby ludzkiej.
- Nie ma wychowania bez wartości. W wychowaniu ku wartościom ważnym punktem odniesienia jest koncepcja wartości.

III.2. Podstawa aksjologiczna Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał; umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich” [Jan Paweł II – Patron Szkoły].

Warunkiem odpowiedzialnego i sprawnego funkcjonowania ucznia we współczesnym świecie jest powiązanie procesu kształcenia z wychowaniem oraz profilaktyką. Dopiero integralny proces wychowania, kształcenia i stosownych działań profilaktycznych przyspiesza rozwój osobowości, pozwala na przyswojenie podstawowych wartości: prawdy, dobra, piękna, sprawiedliwości, miłości i solidarności, godności, rozumności – mądrości, wolności, odpowiedzialności, zdolności do miłości i transcendencji oraz stwarzania możliwości racjonalnego i harmonijnego rozwoju. Istotnym zadaniem edukacyjnym jest wspomaganie młodych ludzi w poznaniu tych wartości oraz w ich urzeczywistnianiu. Dlatego ogromne znaczenie w planowaniu i wypełnianiu zadań szkoły ma tworzenie i realizowanie programu wychowawczo - profilaktycznego.

Pracę wychowawczą w naszej szkole będziemy realizować zgodnie ze słowami Jana Pawła II: **„Prawda, Życie, Miłość to Bóg”**. W myśl tego hasła będziemy promować chrześcijański system wartości i kształtować dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra, piękna w świecie z poszanowaniem innych przekonań i wyznań religijnych.

Istotnym założeniem programu wychowawczo - profilaktycznego naszej szkoły jest ścisła współpraca szkoły i rodziców (prawnych opiekunów), którzy to przecież jako pierwsi przekazują swoim dzieciom najważniejsze wartości życia ludzkiego. Rodzice mają pierwsze i podstawowe prawo do wychowania swoich dzieci. Podejmowanie trudu wychowania razem ze szkołą oraz jednoczesnych wspólnych działań jest niezmiernie ważne ze względu na dobro dzieci.

W programie wychowawczo – profilaktycznym zawarte są treści wzmacniające wartości witalne: zdrowie, ruch, dieta, wypoczynek, wartości geograficzno-klimatyczne; wartości materialne oraz wartości hedonistyczne: wolność, zabawa; wartości poznawcze: wiedza,

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

---

nauka, mądrość, odkrywczność, twórczość; promowane będą wartości nauki, stanowiące czynniki rozwoju myślenia, wyobraźni, pamięci, uwagi.

Wzmacniane będą wartości podstawowe, do których należą: Ojczyzna, naród, Kościół, patriotyzm, niepodległość, praworządność, tradycja narodowa, prawa człowieka, godność człowieka, wolność, pokój, tolerancja, sprawiedliwość, równość społeczna, zabezpieczenie społeczne, demokracja, solidarność, stanowiące fundament porozumienia i działania społecznego.

W programie wychowawczo – profilaktycznym szkoły znajdują się treści kształtujące: wartości osobowe wychowanków – dotyczące życia codziennego, które stanowią zdrowie, rodzina, szczęście rodzinne, dom, wspólnota, sumienność, uczciwość, honor, odpowiedzialność, posłuszeństwo, opanowanie, cierpliwość, odwaga, koleżeństwo, etc.; wartości zawarte w wytworach kultury wyższej – sztuce, poezji, muzyce, plastyce, a także wartości określające kulturę narodu, zawierające się w tradycjach narodowych, pamięci historycznej oraz kulturze ludowej.

Program wychowawczo - profilaktyczny uchwała Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną. Realizacja programu wychowawczo - profilaktycznego jest możliwa jedynie przy świadomym wolnym udziale wszystkich uczestników tego procesu, uczniów, ich rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Nie może być on nikomu narzucony, ponieważ wymaga od każdego z nas nieustannego samowychowania i samokształcenia, odbywa się w atmosferze miłości, zgodnie z prawdą.

Wychowanie obejmuje całe środowisko, w którym żyje uczeń: dom rodzinny, szkołę, pracę, miejsca rozrywki, środki masowego przekazu itd. Każde z tych środowisk intensywnie oddziałuje na niego i stwarza możliwość dynamicznego współdziałania, a to współdziałanie jest jednocześnie wychowaniem. Szkoła staje się jednym z głównych wychowawców, organizuje między podmiotami wychowawczymi pola oddziaływań, zachowując swoje kompetencje i odpowiedzialność. Bardzo istotnym obszarem oddziaływań na rzecz wychowania jest także współpraca z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły, z samorządem lokalnym, organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami środowisk lokalnych. Istotny czynnik programu stanowią działania profilaktyczne wynikające z potrzeb szkoły w danej sytuacji problemowej i współpraca w tym zakresie z instytucjami bądź osobami odpowiednich służb (pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny, policja).

III.2.1. Etapy procesu wychowania ku wartościom po stronie nauczyciela

Proces wychowania ku wartościom obejmuje po stronie nauczyciela następujące etapy:

- a) poznanie przez wychowawcę spektrum wartości preferowanych i urzeczywistnianych przez wychowanków;
- b) wspomaganie wychowanków w poznawaniu wartości i kształtowaniu umiejętności wnikiwania w istotę wartości, ich znaczenia w życiu człowieka oraz w wartościowaniu rzeczy i zjawisk w aspekcie aksjologicznym;
- c) wspomaganie wychowanków w akceptacji świata wartości;
- d) motywowanie wychowanków do wolnego wyboru właściwych wartości;
- e) wspomaganie wychowanków w urzeczywistnianiu wartości i budowaniu właściwych struktur hierarchicznych;

- f) wspomaganie wychowanków w dokonywaniu samooceny w aspekcie urzeczywistnianych wartości;
- g) inspirowanie wychowanków do działań animacyjnych w środowisku społecznym w celu budowania świata wartości w coraz szerszych kręgach społecznych;
- h) wspomaganie wychowanków w działaniach animacyjnych i ich wartościowaniu.

III.2.2. Etapy procesu wychowania ku wartościom po stronie ucznia

Po stronie ucznia etapy procesu wychowania ku wartościom przedstawiają się następująco:

- a) uświadomienie sobie spektrum wartości preferowanych i urzeczywistnianych w swoim życiu;
- b) poznanie istoty wartości, ich kategorii oraz znaczenia w życiu człowieka – wzrost wiedzy o fenomenie wartości – oraz nabywanie umiejętności wartościowania rzeczy i zjawisk w aspekcie aksjologicznym;
- c) akceptacja świata wartości;
- d) rozwijanie w sobie potrzeby wyboru wartości i umiejętności kształtowania właściwej hierarchii;
- e) urzeczywistnianie we własnym postępowaniu właściwych struktur hierarchicznych;
- f) trafne wartościowanie siebie w aspekcie urzeczywistniania wartości;
- g) potrzeba działań animacyjnych w środowisku społecznym na rzecz urzeczywistniania wartości; przekonanie o słuszności tych działań, gotowość do ich podjęcia;
- h) zaangażowanie w podejmowanie działań animacyjnych oraz wartościowanie ich efektów.

Rozdział IV. Metody i środki wychowania

W budowaniu programu wychowawczego szkoły, a następnie w jego realizacji, musi być obecny nadrzędny cel wychowania: integralny rozwój i osiągnięcie przez wychowanka pełni człowieczeństwa.

Istotną funkcję w wychowaniu ku wartościom oraz profilaktyce pełnią metody, formy i środki wychowawcze.

IV.1. Metody wychowawcze

Do podstawowych metod należą:

- 1) dyskusja,
- 2) perswazja,
- 3) kar i nagród,
- 4) modelowanie środkiem wychowawczym,
- 5) zadaniowa,
- 6) praca z tekstem, którego treścią są wartości
- 7) świadectwo ich realizowania przez młodych ludzi,
- 8) analiza biografii osób godnych naśladowania (Patron Szkoły – Jan Paweł II);
- 9) **kontemplacja**,
- 10) konkursy poetyckie, literackie, plastyczne, sesje popularnonaukowe o tematyce aksjologicznej,
- 11) projekty aksjologiczne;
- 12) gazety szkolne, publikacje książkowe opracowane przez uczniów przy udziale nauczycieli, rodziców oraz innych przedstawicieli środowiska.

IV.2. Środki wychowawcze

Do podstawowych środków wychowawczych należą:

- 1) upomnienie,
- 2) zobowiązanie do określonego postępowania,
- 3) nadzór odpowiedzialny rodziców lub opiekunów,
- 4) nadzór organizacji lub osoby udzielającej poręczenie,
- 5) nadzór kuratora,
- 6) skierowanie do kuratorskiego ośrodka pracy z młodzieżą,
- 7) umieszczenie w instytucji lub organizacji powołanej do przygotowania zawodowego lub innej placówce opiekuńczo wychowawczej,
- 8) umieszczenie nieletniego w placówce resocjalizacyjnej.

IV.3. Formy wychowania:

Klasyfikacja form wychowania:

- 1) Kryterium stanowi przedmiot aktywności, dziedzina życia społecznego, w której uczestniczy wychowanek. Chodzi tu o formę wychowania przez działalność wytwórczą (pracę), przez zabawę, sztukę, naukę, działalność usługową i społeczną.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- 2) Kryterium są relacje, w jakie wchodzi wychowanek z innymi osobami. Ważny jest zarówno emocjonalny znak tych relacji, jak też treść społeczna – typ więzi społecznej występujący między uczestnikami sytuacji wychowawczej. Chodzi tu o takie formy wychowawcze, jak: działalność indywidualna, zespołowa czy zbiorowa, a w działalności zbiorowej na współdziałanie, konkurencyjność lub rywalizacje oraz zwalczanie.
- 3) Forma wychowania przez wytwórczość występuje wówczas, kiedy wychowawca (nauczyciel, rodzic, członek instytucji edukacyjnej lub kulturalnej, a nawet sam wychowanek w procesie autokreacji własnej osobowości) inicjuje proces produkcyjny prowadzący do wytworzenia nowego przedmiotu przez wychowanka. Od początku do końca tego procesu wychowawca kontroluje poziom wykonawstwa postawionego zadania i służy pomocą podczas ewentualnie pojawiających się trudności z jego wykonaniem.
- 4) Forma wychowania przez zabawę występuje wówczas, kiedy wychowawca realizuje postawione przez siebie cele dydaktyczne i kształcące w toku inspirowanej przez siebie zabawy z dziećmi. Zabawa jest szczególnym rodzajem spełniania się wyobraźni dziecka. Dziecko uczy się w trakcie zabawy współdziałania w wykonywaniu jakichś zadań stawianych przez nie samo albo rówieśników, dzielenia się zabawkami, czy innymi przedmiotami.

Rozdział V: Podmioty realizujące i odpowiedzialne za organizację konkretnych działań, przewidywane i uzyskane efekty

Za działalność szkoły lub placówki odpowiada organ prowadzący, do którego należy m.in.:

- 1) zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- 2) wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznego, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości – za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

Szkoła realizuje Program Wychowawczo – Profilaktyczny obejmujący treści i działania o:

- 1) charakterze wychowawczym skierowane do uczniów w oparciu m.in. o Nauki Patrona Szkoły – Jana Pawła II,
- 2) charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów poczynione w oparciu o obserwacje i wyniki badań ewaluacyjnych, wynikające z kolei, z aktualnych potrzeb wynikających z obserwacji zachowań uczniów w różnych sferach życia szkolnego i interakcji zachodzących między nimi.

Skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii.

V.1. Działalność wychowawcza szkoły

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi,

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

---

kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;

3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;

4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1) współpracę z rodzicami lub opiekunami wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;

2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;

3) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną;

4) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;

5) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;

6) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;

7) rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność podmiotów, o których mowa w art. 2a ust. 1 oraz art. 56 ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie oświaty”;

8) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

V.2. Działalność profilaktyczna szkoły

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki wynikające z aktualnych potrzeb uczniów, obejmuje:

1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem

---

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

---

jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji uzależniających.

2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;

3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji uzależniających lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne w szkole w ramach działalności, obejmują w szczególności:

1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków programów profilaktycznych i promujących zdrowie dostosowane do aktualnych potrzeb indywidualnych i grupowych;

2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;

3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;

4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;

Szkoła przy prowadzeniu działalności wychowawczo – profilaktycznej i opiekuńczej, współpracuje z Urzędem Gminy Klembów, Gminnym Ośrodkiem Kultury w Klembowie, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Tłuszczu, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, pielęgniarką szkolną, Policją.

V.3. Nadzór pedagogiczny

Nadzór pedagogiczny sprawuje dyrektor szkoły, polega on na obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów wychowawczych, skuteczności podejmowanych działań profilaktycznych, inspirowanie nauczycieli do wdrażania nowatorskich rozwiązań, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów.

V.4. Rada Rodziców

W szkole funkcjonuje Rada Rodziców, reprezentująca ogół rodziców uczniów Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kruszu. Do kompetencji rady rodziców, należy uchwalenie w porozumieniu z radą pedagogiczną programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły. Jeżeli rada rodziców w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego nie uzyska porozumienia z radą pedagogiczną w sprawie programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły,

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

---

program ten ustala dyrektor szkoły w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny. Program ustalony przez dyrektora szkoły lub placówki obowiązuje do czasu uchwalenia programu przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną.

V.5. Nauczyciel

Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

V.6. Oddział klasowy i nauczyciel wychowawca

Podstawową jednostką organizacyjną szkoły jest oddział klasowy, nad którym opiekę sprawuje nauczyciel wychowawca, monitorujący efekty poczynionych działań wychowawczo – profilaktycznych.

Rozdział VI. Metody ewaluacji

Program Wychowawczo - Profilaktyczny określa kierunek wychowania w szkole. Jest poddawany bieżącej ewaluacji i sposób jego realizacji zależy od podmiotów wychowawczych. Nauczyciele wraz z uczniami i ich rodzicami, uwzględniając zmiany w życiu społecznym, w społeczności lokalnej opracowują klasowe programy wychowawcze, które są zgodne z Programem Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły. Klasowe programy wychowawcze ukazują drogę, jaką realizowany jest Program Wychowawczo - Profilaktyczny.

Metody ewaluacji programu:

- 1) Obserwacja – nauczyciel wychowawca obserwując zespół klasowy, analizując zachowania uczniów podczas zajęć edukacyjnych na innych przedmiotach, zachowań w czasie wolnym od zajęć modyfikuje swoje działania i dostosowuje je do aktualnych potrzeb zespołu klasowego. Z obserwacji wynikają potrzeby, niezbędne do dalszego rozwoju zespołu klasowego. Dokonuje także stosownie do potrzeb wyboru programu profilaktycznego dla swojej klasy i realizuje go w bieżącym roku szkolnym.
- 2) Diagnoza potrzeb – jako narzędzie diagnostyczne, posłuży nam kwestionariusz ankiety. Treść ankiety wynikała będzie z aktualnych potrzeb i przeprowadzona będzie w miesiącu czerwcu, każdego roku szkolnego, tak, aby Program Wychowawczo – Profilaktyczny poddać ewaluacji w okresie wakacji, by gotowy był już na inaugurację roku szkolnego. Podjęte działania przełożyć się powinny na wzrost bezpieczeństwa i dostosowanie treści do aktualnych potrzeb uczniów, rodziców i szkoły.